

Naboer til vindmøller risikerer alvorlige følgesygdomme

Vindmøllestøj adskiller sig markant fra andre støjkluder og er væsentligt mere generende.

STØJ FRA VINDMØLLER

MAURI JOHANSSON OG CHRISTIAN BUHL
SPECIALLÆGE I SAMFUNDSMEDICIN/ARBEJDS-
MEDICIN OG LÆGE, PH.D.-STUDERENDE

I REGERINGENS ambitiøse klimaplan indgår opstilling af cirka 900 vindmøller på land, 125-150 m høje, som skal placeres i løbet af de næste ni år.

Det kan være svært i et så tætbebygget land, og ofte er der meget kort afstand til naboerne, hvilket har medført en bølge af naboprotester.

De folkelige protester mod vindmøllerne afvises ofte med, at naboerne blot er en flok brokkehoveder. Men nuværende vindmøllenaboer fortæller en anden historie: »Vi kan ikke få vores nattesøvn«, »Man bliver tappet for energi«, »Vi flyttede på landet for at få ro, men det er der ikke mere«.

Danmarks Vindmølleforening har ad flere omgange omtalt de 134 nabogrupper, som er samlet i Landsforeningen Naboer til Kæmpevindmøller, som en lille gruppe vindmøllemodstandere, der usagligt udbreder frygt og myter for vindmøller.

Asbjørn Bjerre, direktør, proklamerede 28. april 2011, at »Vindmøller gør ikke folk syge« og »Vindmøllestøj adskiller sig ikke væsentligt fra andre støjkluder...«.

Men er det nu rigtigt, at helbredsproblemerne med de store vindmøller er myter og ubegrundet frygt? Er det rigtigt, at vindmøllestøj ikke adskiller sig væsentligt fra andre støjkluder i vores hverdag?

Studier fra Sverige og Holland af ph.d. Eja Pedersen og Deltas danske studie fra 1994 tegner et helt andet og bekymringsvækkende billede end det, Asbjørn Bjerre forsøger at udbrede.

Støjgrænserne er til for at beskytte menneskers helbred. De fastlægges efter en dosis-responsvurdering, hvor Miljøstyrelsen typisk tillader en støjbelastning, således at cirka 10 procent af naboerne må føle sig stærkt generet. Ved den maksimale støjgrænse for vejstøj vil cirka 8 procent af vejnaboerne føle sig stærkt generet.

Ved vindmøller ser det anderledes ud. Ved de 39 dB, som tillades i sammenhængende boligområder vil cirka 10 procent af naboerne føle sig stærkt generet, og ved de 44 dB, som tillades ved boliger i det åbne land, vil omkring 23 procent af naboerne føle det. Det betyder, at de danske støjgrænser for vindmøller tillader, at 3 gange så mange naboer er stærkt generet, end det er tilfældet for vejstøj. Derud-



Tegning: Mette Dreyer

over er vindmøller den eneste industrielle støjklude, som ikke tillægges skærpede støjkrav om aften og nat, og som derfor må støje op til 44 dB døgnet rundt og året rundt. En markant negativ forskelsbehandling af naboerne til vindmøller.

Det er stadig noget uklart, hvorfor vindmøllestøj adskiller sig så væsentligt fra vejstøj, men forskerne har givet forskellige bud på det.

Nogle mener, at problemet er den gentagne 'swish-swish'-lyd, mens andre mener, at det er vindmøllestøjens uforudsigelighed og ofte natlige forværring, der er årsagen til de mange nabogener. En ting er sikker: Vindmøllestøj adskiller sig markant fra andre støjkluder og er væ-

sentligt mere generende. De kroniske genevirkninger, stresssymptomer og søvnforstyrrelser, som vindmøllenaboer oplever, skal man tage alvorligt.

Det kan nemlig være en indikator for en kronisk ubalance i det kropslige stresssystem. En ubalance, som øger risikoen for blandt andet forhøjet blodtryk og hjerte-kar-sygdomme, således som det er observeret hos naboer til stærkt trafikerede veje.

Man kan ikke afvise, at kronisk eksponering for vindmøllestøj øger risikoen for hjerte-kar-sygdomme. Det er bekymrende og skal tages alvorligt.

Fundene fra Sverige og Holland er nu bekræftet i et nyligt studie fra New Zea-



Tilbage står naboerne til vindmøllerne, med en utilstrækkelig støjbeskyttelse og en øget risiko for kroniske genevirkninger

land, hvor ph.d. Daniel Shepherd finder, at naboerne inden for 2 km fra en vindmøllepark rapporterer om reduceret helbredsrelateret livskvalitet, dårligere søvn og lavere energiniveauer.

Hvordan stemmer dette overens med vindmølleindustriens pressemeddelelse fra 29.04.2011: »Du bliver ikke syg af vindmøller i baghaven, og 90 pct. af naboerne føler sig ikke væsentligt generet af det roterende bekendtskab«.

Det hænger overhovedet ikke sammen. Vindmølleindustrien afviser systematisk alle problemer med vindmøllestøj. Måske Jan Hylleberg, adm. direktør i Vindmølleindustrien, bør mindes om WHO-definitionen af sundhed: »Health is a state of complete physical, mental and social well-being and not merely the absence of disease or infirmity«.

Den nye vindmøllebekendtgørelse havde høringsfrist 25.11.2011 og vil indføre en 20 dB støjgrænse for indendørs lavfrekvent støj.

Dette er langt fra nok og løser ikke de grundlæggende problemer for vindmøllenaboerne.

De bør sikres samme beskyttelsesniveau som naboer til stærkt trafikerede veje, ved at der etableres en generel udenørs støjgrænse på 37dB i både det åbne land og i boligområder.

Arbejdet med bekendtgørelsen har været en ren farce, hvor Miljøstyrelsen har lyttet mere til vindmølleindustriens og vindmølleforeningens lobbyister end til forskerne og til videnskabelige, herunder sundhedsvidenskabelige, fakta.

Således står der direkte i projektbeskrivelsen: »Det forudsættes, at de relevante interessenter er positive over for revisionerne (herunder især Vindmølleforeningen, Vindmølleindustrien, kommunerne)«.

Det vil sige, at det er en forudsætning for arbejdet med støjgrænserne, at industrien er positiv for ændringerne.

Det ser ud til, at Miljøstyrelsen fuldstændig har mistet sit fokus. På Miljøstyrelsens hjemmeside kan man læse om visionen: »Vi vil øge beskyttelsen af mennesker, miljø og natur – et arbejde, der skal foregå under ledelse af de 5 kerneværdier: »åbenhed, troværdighed, kreativitet, engagement og omtanke«. Under arbejdet har der kun været én af disse værdier i højsædet: kreativitet.

I takt med at vindmøllerne, og dermed støjen, er blevet større og større, er støjisolationsallene sat op ad flere omgange.

Bare støjen er overholdt på papiret, skal kommunerne nok kunne banke de irriterende naboer på plads, synes at være budskabet fra Miljøstyrelsen i samarbejde med Vindmølleindustrien og Danmarks Vindmølleforening.

Tilbage står naboerne til vindmøllerne med en utilstrækkelig støjbeskyttelse og en øget risiko for kroniske genevirkninger, stresssymptomer, søvnforstyrrelser samt alvorlige følgesygdomme.